

Förord

... men vad spelade man på Nordströmsorglarna?

Många är vi, som fångslats av orgelbyggjarbröderna Sven och Erik Nordströms härliga orglar. Förvisso är de utmärkta gudstjänstinstrument, men vad spelade man som utgångsmarscher, alltså dåtidens postludier?

Ja, här i Eksjö har vi i alla fall funnit en del av svaret! Från 1866 till 1904 var Frans Johan Håkanson organist och klockare i Eksjö kyrka, dessutom verkade han som tonsättare. Tack vare forskning och hjälp från släktingar har ett antal orgelkompositioner kunnat tas fram från en orättvis glömska och kan nu presenteras i föreliggande häfte.

Kompositionerna är skrivna för tjänsten i Eksjö kyrka. De utgör konkreta exempel dels på vad en väl utbildad yrkesmusiker mot slutet av 1800-talet spelade i kyrkan, dels på, och inte minst, kompositioner inspirerade av och utförda på en bestämd orgel, nämligen den Nordströmsorgel, som församlingen lät installera kort efter Håkansons tillträde som organist. Förhoppningsvis har dock Håkansons musik en funktion att fylla även i vår tid. Vid ett första påseende kan dessa utgångsmarscher kanske tyckas vara väl konventionella – vid ett närmare studium märker man såväl det gedigna arbetet som ett härligt smittande musikanteri.

I häftets textdel kan den intresserade finna en fyllig information om bakgrunden till Håkansons kompositioner, spelmanvisningar samt några ord om editionstekniken. Nämnas bör, att avsnittet om Sven och Erik Nordström är det utförligaste som hittills skrivits om dessa betydelsefulla orgelbyggare.

Vi, som står bakom denna utgåva är:

GUSTAF RUUTH
Notritning och biografi

RUNE HAKANSSON
Källmaterial och utgivningstillstånd

YDRE OCH SÖDRA VEDBO KONTRAKTSRÅD
Ekonomisk garanti

CARL-GUSTAF LEWENHAUPT
Artikel om orgelbyggarna Nordström

MATS LARSSON
Samordning och redaktion

MARIANNE LIDERFELT
Släktuppgifter

JE ANDERSSON
Sättning, foto och mångfaldigande av första upplagan

Högtids-marsch

Komponerad till och utförd vid medaljutdelning vid Gudstjensten (Julottan)
i Eksjö kyrka, Juldagen 1883

F. J. Håkanson

Maestoso

The musical score is presented in three systems, each with a treble and bass staff. The first system begins with the tempo marking *Maestoso* and the dynamic *ff* (fortissimo), with the instruction "Fullt verk" (full orchestra). The second system features a dynamic change to *p* (piano) and the instruction "2 man." (two men). The third system returns to *ff* and includes the instruction "1 man." (one man). The score contains various musical notations, including triplets, slurs, and accents, and concludes with a double bar line.

Till Ferdinand såsom minne af julen 1883.

Festmarsch

Komponerad med anledning af medaljutdelning
i Eksjö kyrka den 8/12 1889

F. J. Håkanson

Maestoso

The first system of musical notation consists of two staves, treble and bass clef, in common time (C). The key signature has one sharp (F#). The music begins with a treble clef staff containing a triplet of eighth notes (F#, G, A) and a bass clef staff with a triplet of eighth notes (F#, G, A). The dynamic marking *ff* (Fullt verk) is placed above the first measure. The piece features various rhythmic patterns, including triplets and sixteenth notes, and rests.

The second system of musical notation continues the piece with two staves. It features a variety of rhythmic figures, including triplets and sixteenth-note runs. The key signature remains one sharp (F#).

The third system of musical notation concludes the piece with two staves. It includes first and second endings, marked '1.' and '2.'. The dynamic marking *mf* (2 man.) is present at the end. The key signature is one sharp (F#).

Till Bror Ferdinand vänskapsfullt af tonsättaren.

Bröllopsmarsch för Orgel

F. J. Håkanson

Maestoso

ff

Ped.

fx

Jul-festmarsch

för orgel eller piano

F. J. Håkanson

Maestoso

The musical score is written for organ or piano. It begins with the tempo marking *Maestoso*. The first system consists of a grand staff (treble and bass clefs) and a separate bass line. The first system includes dynamics *ff* and *fz*, and features triplets and accents. The second system continues the piece, with dynamics *fz* and *p*, and includes performance instructions *3 man.* and *1 man. f.*. The third system concludes the piece, with a *Ped.* instruction at the end.

Till bror »Ferdinand«, minne af tonsättaren.

Utgångs-spel N:o 10 för Orgel

F. J. Håkanson

Allegro moderato

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is common time (C). The music begins with a forte (*ff*) dynamic. A first manual (*1 man.*) is indicated above the first few measures. The text *Fullt verk* is written above the upper staff. Pedal points are marked with *Ped.* and a downward-pointing arrow below the bass staff. The system concludes with a fermata over the final notes.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is common time (C). The music continues from the first system. A second manual (*2 man.*) is indicated above the upper staff. The dynamic is marked *p stacc.* (piano, staccato). Pedal points are marked with *Ped.* and a downward-pointing arrow below the bass staff. The system concludes with a fermata over the final notes.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is common time (C). The music continues from the second system. A first manual (*1 man.*) is indicated above the upper staff. The dynamics are marked *f* and *fx* (fortissimo). Pedal points are marked with *Ped.* and a downward-pointing arrow below the bass staff. The system concludes with a fermata over the final notes.

Utgångs-spel N:o 11 för Orgel

F. J. Håkanson

Andantino legato

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both staves are in the key of D major (two sharps) and common time (C). The tempo and articulation are marked as *Andantino legato*. The first measure of the upper staff begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second measure of the lower staff includes a *Ped.* (pedal) marking. The system concludes with a piano (*p*) dynamic and the instruction *2 man.* (two manuals).

The second system continues the piece with two staves. The upper staff features a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking. The lower staff continues with the pedal accompaniment.

The third system of the score features a forte (*fz*) dynamic marking in the upper staff. The piece concludes with a final chord in the upper staff.